

۱۵ خزان ۱۹۲۳-۳۳۹

صافی ۷۸-۱۲

در دنیای جلد

یکی

نتایج

بایلیر و قاپتولا سیونلر

لوزان قوغرا ائتمده مملکتک حقوقی مدافعه ایدن هیئت سرخصه مرک قاپتولا سیونلر مسئله سنده نال چکدیی، هرکجه معلومدر .

قاپتولا سیونلر ، جلته مک معلومی اولدییی اوزره ، قانونی سلطان سلیمان ایله فرانسه قرائی برنجی فرانسا ازمسندمه تأسس ایدن مختارندن صوکره ، شرقده بولشان یایود شرقه سیاحت برطاف « لظفر » ایدی . تورکسلک علوجانیک بر اثری اولان بو « لظفر » بالاخره دیگر بعض « شاتلرک » افراندیخی تشیل ایدلشد . سرور زمان ایله « لظف » کوزنلر ، بو « لظفری » ی بخش ایدنلرک منافعی علیه استعمال ایدنلرک لظفرله ی قات قات ادامه ایدلسی جیرا یی « کولک ایله » ایستکه قیام انجتلر وزم اقتصادی ، مالی ، تجاری و بحری انکشافزه مانع اولتی ایچون هر نوع تدابیر اتخاذ ایتکدن چکتنه شلر تمییدیکرله بزی مملکتیزده اسیر انجتلردر .

قاپتولا سیونلرک دها خفیف برنوی ، بودفمه الفا اوانان امتیازات مذهبی ایدی .

بوراده برعترضه آجوب ، امتیازات مذهبییه دائر بر قاج سوز سولک ایستز . تشکیلات عدلیه مزک بدایتیه کین ، امتیازات مذهبییه دن استفاده انجمن اولان یهودی جاعتلرکله ، حقوق و تجارت دعوالری استناع و حکم ایتک ایچون ، آریجه حکمعلری وار ایدی . بو حکمعلره ، موسویل مراجعت ایتکریکی مدعی مسلمانلر دخی مراجعت ایدنلرک حکم لینه تابع اولورلر ایدی . بو حکمعلر دن صادر اولمش و طبع ایدلشن اولان بیکارجه برعترضه اعلاملر ، تورکیا اقتصادی ، تجاری و مالی تاریخلی ایچون غایت قیمتلی وثائق کبابیدر .

مترضه ی قاپیوب صددمزه عودت ایدلم . یزانس امپراطوری ، ییلدریم بایزدمزمانده ، استانبولده متکین تورک تجارتیه اضافی و استانبوله اوغرایان تورک کبیجیلری آرمسندمه تکون ایدن دعوالری فصل و رؤیت ایتک اوزره استانبولده بر « قانی » تک بولشنه و احکام شرعیه دارمسنده اجرای عدالت ایتسنه و برحکمک ک شادیه مساعده ایتشد . بو مستنا امتیاز ، برنوع خفیف قاپتو- لاسیون ایدی .

ادوار قدیمده ، موجود وثائقه نظراً ، قاپتولا سیونلرک مضرتی اک اول قنبر ایدن بایلرلدر . یوکلرک برمدنیه ممالک و بعضی خصوصلرده اورویا مدنیت حاضرهنه قانی اولمش و قرونو- لوزیلری میلاددن یکری سکن عصر اول تاریخاً

تثیت ایدلشن اولان بایلیرک اخلاق - حقوق پرنسیپلری میانده آئیده کی شایان قیددر :

۱. اگر او ، (یعنی حکمدار)

سیار شهرینک سا کتارینه سؤ معامله

ایدنلرک اجنبیه حق و یردایسه ، سما

واردنک حاکمی اولان شاماس (شمس)

مملکته اجنبی حقوق کتیره چکدر .

قاپتولا سیونلر تاریخچی ایله اشتغال ایتش اولان هیچ برعمر ، لا اقل میلاددن بیك سنه اول یازلش اولسی عتدل اولان بو اخلاق - حقوق پرنسیپلرک تحت ایتشدن ، ظن ایدسیوز . چونکه ، حفریات اخیرمک ، بابل مسائل حقوقیه یی حقتده میدانه قویدلری و ثاتلک تمبیعی ، هنوز مطابق علمک حدودخی تمامیه ایتاشمدر .

بالاده کی اخلاق - حقوق پرنسیپلرک تدقیق ایدلم : سیار شهری ، بابلک اک اسکی واک بیوک علم مرکز لرندن بری ایدی . بابل کتارلرند ، بابه کوره نقل ایدلشن طوفان روایتسده « علم کتارلیرکک طوفان یوزندن عو اولماسی ایچون ، سیارده دفن ایدلسی معبودلر امر انجتلردر » جلی مقیددر . اسکی ، حرث صاحی اولان بوشهر ، اوزمانده عادت اولدییی کی ، مستقل بر حکمدار طرفندن اداره اولتور ایدی . بناء علیه موضوع بحث اخلاق - حقوق پرنسیپلرک بوشهر حقتده ایراد ایدلسی ، مملکتک ضرریته اوله رق ، اجنبیلره هیچ برنق و یرلمه یی ایچون ، شهر مذکور حکمدارینه خطاباً توجیه اولشان بر اخطاردر . شاماس (شمس) یعنی کونش ، زراعی بر مملکت اولان بابلستانده اکر زیاده صاحب نفوذ بیوک بر معبود ایدی .

بو اخلاق - حقوق پرنسیپ ، لسان حال ایله افاده ایدیلجک اولورس :

یریلری ترجیحاً ، اجنبیلره حق و یرن

بر مملکت ، اجنبی تحکمی آتته کیور .

بوده ، آلافرانه تمبییری ایله ، اجنبیلره قاپتولا سیونلر و یرمک دیمکدر .

بغداد جوازنده بوان سیار (شمدی بوجیه) کونندن ، یعنی الیم لوزانده صلح عقد ایدلدی ایچون ، هنوز سیاست بزم اولان بغداد ولایتک برکومسندن کلن بواج بیكسنه لک « اخلاق - حقوق پرنسیپ » ک ممدافعه سنده ، بئون تورکیا نامه اصرار ایدن عصمت پاشا ک نقددر حقی اولدییی ایضاحه حاجت یوقدر .

دارالفنون معلملرندن

آرام غلاتی

هنر بولرنده : ۲

قاهرده

اسکندریده آتچی بر قاج ساعت قالیوردم . بوتون خلق و بوتون حیات قاهره یه کوچ ایتش کی ، بوراسی بک تک نها کیور . بر آتی شمدنوفر استانبولنه بکزمین بر استانبولندن ترنه آتلا یوردم . یولده بر آت یالکترق دو یوردم . قط مصری صیاق بولدیبر ایچون یالچی کی دلم . خورما آغاجلری و دهومل کوردکجه سونیدورم . خورما آغاجلری بکا طائی برکولنه سرنلکی ، دهومل کوروتلوز کیدیش راحتلی و یریدور .

اسکندریده بک بکا بک سسز کلن صیاح حالی یانسنده قاهره یی اوکلدن صوکره چوق کوروتلور بولوردم . بوراسی هم چوق پس و هم چوق تیز برش . بر عورانه قاین کتارلکی آرالیرلک قلدر برنی توزلر حالایچنده اوچوشور کی دیشارده کیرلی و آغیر برهوا وار . اولرک هواسی ایه خستنی مقربولرلی یاشاتماق ایچون بر قاج کره سوزکدن کیرلش کی تمیز و خفیف . بوراده اک اول کورمک ایستدیمک برشی وار : اهراملر - برراموی آراباسی بی اوزون بر یولدن ، بیوک برکوپریدن ، بریو خورما آغاجلری اوکلدن کچیکدکن صوکره برچوله کتیروب راقیور . یولده اوزون قلی بر مصرلی یه اهراملردن بحث ایدیدورم .

او بکا تورک لک تپیل و انکیزلرک متکبر اولدییی سوبیلور و مصری قورناراجق یولقیته دکل تجارتدر دیسور . اهراملره یولقیته نه مناسبی وار دیسه دوشونیور و شیمدیی مصر خلقتک فرعون مزارلرندن دها باشقه شیلره مشغول اولدییی آتلا یوردم .

تراموا ک بی برافندی برده اول غایت کوزل بر اولت کوریدورم . اوکلنده ناپتیز بر قوم چولنده بریندن اوزاق بر قاج طاش ییینی . قوجه قاری صوراتی اسفنسک قافسنه چیقوب اوکوزل اولته با یوردم . اولتی بوراده کوردک لرمک الکوزل بولوردم . قط برن اوتوردنجه اسفنسک دیله کبیور ، بکا بر شیلر فیصلدافه باشیلور . یواش یواش هیچ کیسه یه ایتیتدیرمندن بکا مصرک اسکی تاریخی آتلا یورم اوزمان اهراملری کورمکه کلدیکی خاطر یوردم .

قالیورده بوطاش ییغیلندن اک یاقینده کتک یاتنه کیدیدورم . قارشیدن اوقاق کوروش بویغین یاقیندن برنبره بو یوردم ، شیشور ، یوکه لیور و انسان اونک یاننده مینی مینی برشی قالیور . اهراملرک ایتنه کیریلریش ، یایم قاهره دیسه قورقورور ، کیرمک یوردم . قط اوزرنه طیرماق ایستیدورم ، موفق اولامیدورم . قارشینسده دورویور ، بوطاش ییغینک بوقوم چولنده یچون یایلدش اولدییی دوشونیوردم . اهراملر بکا

پوم پوت قوم اووالرى بىكلىن بوستان قوروقلرى كىي كلبور .

پوزى، پامان كوشه چورپوروم . كونشك بوقوم چولنده بايشى پاك ايتقى . كوك يوزنىك برطفته قان زىكشده برایشق يايلىور . سوكره اوكتىكجه صادارپور و صادارپىندنه قانرىككه محافظه ايده ايده غالب اوليور . اوزمان اسفنگسكه باقور ، اونك سقط يوزنده جزين بر كولومسه سىز يوزور . اهراملك بوقوم اووالى بكا بركون ايشقنر وسوسى قلاچق ارضهك سراب حالنده كورونى عىلى كىي كلبور .

اهراملرى مصر ليل اونوتوبه اولرى عالمه نجه اولاسه زار ، سوكره ناپولئون خاطر لاندى . بن اختيار اسفنگسك قاشقنده بوى دوشوروم . سىز زارى قله پوتارا ايله كوسكون سويشك ن ناپوليونى ملوك كره دلجه حرب ايدركن كولونچ بولوروم . قله اوياطرايى قوجاغمه آلوب اسفنگسك قاشقندن سىز زاره ناپوليونى اهراملرده كوشه قانچا نجه اوتاركن سىر ايتك ايسىردم . نه چاره كه ، اهراملك اوزون عمرى بو ايتى قهرمانى برندن پك ايتىمىش .

شبرى دقتله دولاشيور . قاهره نى ايتى كورورسم . پوتون مصرى دولاشمش كى اولاجم ظن ايدىيورم . اولاسى قاهره نى كىيوزور . اونك توتولو دار سوقاقلر ده بر جوق سىنگ و اوسىنگارى بىله ن كوزى اغىر لى انسانلر كوروروم . بو انسانلر كىر بر موبلا يوب غوغا ايدركى سوله سىله لى ، برلر لى بوغاز لاق ايسىر كى باغرى يالىرى نى خىلچانه دوشوروروم . و قان كورودىي كورومجك ظن ايشدىم يردن بوجاق ديقه سوكره قىقملر يوكلىيور . اوزمانده بن قىيوزورم .

يوكسك بر تپه اوزرىنه يايلىمش قاهره قلمه سىنگ قابوسىندنه نى زورله اشكته پيدىرمك ايسىنه ن برفلا قله غوغا ايدىيور و غىشش و برمه دن آقش دن قورتولايورم . ياپوزك آتله كىي دىكى قلمه سىنى اشكته دولاشق بكا كولونچ كلبور . قلمه ك تپه سى ، صىباحقده ، كله طاشيان ونفر بوغوزغا نغله و ايزيوروم . اوزادن شهره باقوروم . قاهره توذ ييغىي آلتىنده كولچىلك نفس آلان جانى برطوپراق كوممى كى دورويور . چولك قوملرى صانكده دورولوش ، الفشش وشىرك اوزرىنه دوكلوش . اسى برموزع شىرىك سىز صاعلام و برانه سى كى دورويور .

برللك ايتشكك چارشىندىن كىيوزوم . شرقى دكارلرده غربى ملارك دورويى هپسینه قىيىن دوكلوك برحال و برپور . اشارابى خلق بودكارلر آيش و برىشدن زياته فوتوشى و بول بول غوغا ايتك ايجون كىيوز بىيوزور كى . بوراسى چيكتيه چيكتيه يازاراق ايدىلن برىنايزه بىكزمور .

اوروپا لىك آتله پكن هشرق شبرى كى بوراسى ده ايكى جنس . يكي قاهره مك اك ممتاز يازمىك حدودىي اوربا ناسى ، اوزىكجه باغىمى محمد على نك هيكلى تشكىل ايدىيور . محمد على بكا بويىكشده بويوك قاووقى ، كور صاقالى بر وزىرن زياته مسقوجيالى رانكيز جىرالى شىكشده كورويور و مصر ك حقيقه " اجزاي مىالك عثايدن " اولادىيى آكيوزوم .

اولجمده مى ايشىدىم اوربا ناسى ديشاردن يك ذوقىز يايلىمش بولويورم . بوراسى يا اسكى بر مصر مبدىنه بىكزمىلى ايدى ، باخود يكي بر اخرا سريانه . ايتى قاتلى اختاب بر باشقا قانغه بىكزمور . ايجنده بوزى ييغىي برخانله يان يانه اوتورويورم و شرفقه اولديغى خاطر ليلورم . اوزىكجه باغىمى دنياىك پوتون آغابلىرى خورما آغابلىرله رقابت ايشدىمك ايجون برآره اى طولادقلى دار بر بر . پاشا قانغه بىكزمىن اوربا ناسىك آرقه باغىمى كى . بوراده نيك برمىنايورى آقالي و ايجنده خورما دالارى آرمىندن اهرام ياورولرىك كولكلىرى پكن كونلر خيالى كىيوزمىلى ايدى .

محمد على ميدانكك اواز بىكه باغىمىك اطراف صيرمه صيرمه فوملر و بونلر ايجنده متصل غورولدايان كوكچو نازككلرله دولو . نازككله يايقى بورادامى نجه برصنعت و اوائى ايجمك يوكسك برذوق حالته كىيىش .

قىستان و مىسردن يايلىمه توتونچى دىكارلى پك خوشه كىييور . عادتاً سىفارهه ايتىيورم . بودكارلرده ماسه روك آدینه صيق صيق راست كدنج بويوك عالىك توتون تيرياكىسى اولديغىنه حكم ايدىيورم . اوتورديم اولت پك حشم قاندى اركك بروجق سىباحله دولو . اونلر كى بىده آتقچه بى مغازلر ده دولاشيور و اسفنگسك ايله رابو اهراملك كوزل بر تابلوسى صائين ايتيورم . و بر دىه و مك اوزرىنه اهراملك دىيىنده رسم چىقارقمى هسته يله دوشيوروم .

نيل قىيىلر ده كىييور و ايجنده كى ممتاحلرى كورمك ايتىيورم . بولايىق سورله كىيلى بىكشلى دويمل كورويورم . ازمىلر ده شيق موتور بونلر ده وار . تيله خوشه كىيى قىيىندىك خورما آغابلىرىك سود كى عىلىرى . كونش پاتاركن خورما آغابلىك كولكسىله سويك اوزرىنه كى عىلى كى كورل .

خورما آغابى مصر ك يكانه آغابى امشش مغرور دورويور . قاهره مك اطرافىندى ممتك كوشكلرله بويوك باغىلر نى يله يالكر بوآغاج سوله سىمى ظن ايدىيورم . او كوشكلر دن ، كوز . لىكلىرى نى ده ايتى كوسترمك ايجون يوزلرىك يارلىق تپه ويا ايجىق ماوى تولاير كىيىلش خاطر چيقيور . اك صوك يارس موداسته كورمىكشش بوشيق قاپىلر بكا هارون الرشيدك جابىلر كى كىيوز .

كوندوزلرى برآز قىبل چاليشيور ظن ايشدىم قاهره ، كىيىلر جانى ققط كىيلى و كىيلى كىيىلر كى . بىكبالاق ايدىلار لىلان جاده لىك بالرىندى دارسوقلر شهبلى قازانقلر ايجنده . كىيىلر بوشىردم و رغون قانلىك بغوق سىيىلر سرخوش ارككك چىركىن نعره سى چوق ايشىدىيور كىيىم . اولته اسىقادرن كله زىكشك توتون تاجرلى دوسته بكا مصر موزمسه كىيىدوب كىيىندىكى سورويور . موزمى اونوتدىن ايجون پوتوتون تاجردن اوتانورم . هان كىيىدوب كىيىيورم . ققط اهراملرى كور كىيىن سوكره مارتارنك بورادى اوق قنقچكلىرى پوتون پوتون كوك كورنىيور . فرعونلر كومىلارى چوق جانى ، ققط اولرى اهراملردن اوازق ، بويله اورولوبى برىشاده خسته كى اوزاغش بولونجه حالرنه كولوپور بويوكوشله اهراملك آغىر طاشلارى طاشيمش اولان زوالى اسيرلك انتقامى ايتيورم .

قاهره دن آرتيادن اول كىيىدوب " هليوپو . لىس " ي كورويورم . عىنى قوم اووالر ده قورولش آخر زمان اهراملرى . سوسلى راونو . موبيله بىكزمىن برتراموى آره ايسيله كىيىيورم . قوملر ك اوزرىنه شىز برشهر وجوده كىيىمىش . پوتون اول مىسردن يايلىمش كىيى . هله " هليوپو . پولىس " پولىس . اولت پك كوزل . اسىقادرن سىباحلىرى ايجون اندلسه كى اخرا سريانىك بر تقليدىي يايلىمش . هليوپولىس حافظه سى اسكى قاهره مك پوتون كىيىلر كىيىلر دن قىيىيور .

تومر نى مصرى ياشانان ، اوائى زىكشك ايدىن نيك بروجق كولارى ، قانلارى ازمىنده دول شىيىردىن صوكره اور قاندى بويله دنياىك ايكى بويوك پارچىنى برىرته قاوشىران و شى قنالك آغزىنه كوتوروب رايقور .

بصرى لوتىمار

اوتش كوتلك استانبول

دن تجاريله مجادله

ارجماع - ۱۸۷۰ جىرىنده آلانلر فرانسه مك

فرانلى وياختقلى اكديلر و اوچىنى جمهوريت تاسىس ايتدى . اوچىنى جمهوريت ، بوسوك جىرىده ، آلانلارى بىدى و " آكاس - لورم " ي كرى آلدى . بوكون فرانز پارلمنتوسىندنه فرانقه طرافدار اولالار اتق بىش اون كىيىر . بوكوچك خىزى بىر ده مغز تپى وار . پىكتر ده فرانلى طرافدارلر ك بىش افراطلى سىييله پارلمنتوده شىتلى برىناقشه جريان ايتدى . و " ارجماع " دن بىح ايدىلى . سىز ممتورلر برىك برجه سى نى قىل ايدىيورم : " - موسيو دوده " [فرانلى طرفدارى مبعوث ، " آفسيون فرانسه " باش جىرى] دن